

Rådet for Bæredygtig Trafik og Back on Track Danmark

13. januar 2022

Anmodning om Foretræde for Folketingets Transportudvalg

Om: **Revitalisering af internationale tog, herunder nattog samt udbygning af TEN-nettet for internationale tog.**

EU kommissionen har den 14. december lanceret en handlingsplan for revitalisering af internationale tog, herunder nattog samtidig med en udbygning af TEN-nettet.

Der er behov for en stærk dansk opbakning til kommissionens forslag til handlingsplan, ligesom den skal følges op med danske initiativer for flere internationale tog, særligt flere nattog.

Vi ønsker med vores foretræde dels at informere om formålet med kommissionens handlingsplan, dels at fremlægge forslag til danske initiativer på området.

Vores håb er, at Udvalget vil bakke op om disse forslag overfor Transportministeren, der skal til møde i EU om planen den 23. februar.

Det er vores opfattelse, bl.a. på baggrund af svar fra Transportministeren på spørgsmålene [135](#) og [136](#), at der ikke er den nødvendige fokus og indsats fra dansk side for at understøtte bedre internationale forbindelser, herunder nye nattog med udgangspunkt i Danmark.

Vi forventer at komme 4 – 5 personer fra [Rådet for Bæredygtig Trafik](#) og [Back-on-Track Danmark](#).

Formålet med Kommissionens handlingsplan er at fremme fjern- og grænseoverskridende jernbanetjenester og omfatter bl.a. disse initiativer:

Tilstrækkelig adgang til rullende materiel

For at øge tilgængeligheden af rullende materiel lancerer Den Europæiske Investeringsbank (EIB) en grøn jernbaneinvesteringsplatform for at bistå investeringer fra både offentlige og private enheder i jernbaneprojekter gennem eksisterende EIB-produkter og gennem penge, der stilles til rådighed af Kommissionen.

Sømløse grænseoverskridende forbindelser

Grænseoverskridende tog er ofte tilsidesat i forhold til indenlandske tog i konkurrencen om knap kapacitet. Dette påvirker også nattog, der kører ind på større stationer under spidsbelastningstrafikken om morgenen.

Dette er en vigtig erkendelse, og bør betyde at internationale tog får sikret højere prioritet i tildelingen af plads på skinnerne og på banegårdene - over regionale og nationale tog på alle tider af døgnet.

Lavere baneafgifter

Kommissionen vil i 2023 udarbejde retningslinjer for fastsættelse af sporadgangsafgifter, som understøtter og fremmer udviklingen af langdistance- og grænseoverskridende passagertog.

At gøre det nemmere at kunne finde og købe togbilletter

Det skal blive lige så nemt og bekvemt for passagerer at sammenligne og købe togbilletter, som det er for andre transportformer, i en enkelt transaktion og ved hjælp af den nyeste teknologi. Passagerer, der skal skifte mellem togene, bør være sikre på, at de ankommer til tiden, eller, hvis det ikke er tilfældet, at de vil få den nødvendige assistance til at nå deres destination.

Passagerrettigheder

Kommissionen vil overvåge overholdelsen af den nye forordning om jernbanepassagerrettigheder, når den træder i kraft i juni 2023.

Lige vilkår med andre transportformer "Level playing field"

Kommissionen har allerede fremsat forslag for at muliggøre konkurrence på lige fod mellem forskellige transportformer. Kommissionen vil vurdere behovet for en EU-dækkende fritagelse for internationale togbilletter fra moms for at reducere omkostningerne for jernbanepassagerer betydeligt. (...) I forbindelse med revisionen af lufttrafikforordningen vurderer Kommissionen mulighederne og kriterierne for, at EU-lande kan begrænse lufttrafikken på nogle ruter, hvis der findes mere bæredygtige transportformer, der tilbyder et tilsvarende serviceniveau, uden at underminere Det indre markeds principper.

PSO – ordninger

Kommissionen vil i 2022 offentliggøre fortolkningsvejledninger for anvendelse af PSO-forordningen, herunder på langdistance- og grænseoverskridende jernbanepassagertjenester og for at fremme og støtte udviklingen af bæredygtige multimodale landtransporttjenester.

Vores forslag til danske initiativer er bl.a.:

Indføre nattogsruiter der forekommer mest oplagte fra København

Nattog må (igen) gøre København H til en hub for skandinaviske passagerer. Ikke kun i retning af Bruxelles-Paris som planlagt for det svenske nattog, men også i retning af Mannheim-Basel-Zürich; München-Innsbruck og Wien samt Amsterdam, hvor hverken SJ eller Snälltåget har udvist nogen interesse for at køre med nattog. Der bør afsættes en tilstrækkelig stor økonomisk pulje til formålet (PSO) og lægges en plan i samarbejde med de involverede lande.

København med i EU-Pilot-projekter

Danmark skal selvfølgelig fra 2022 søge om "Pilot" midler til nattogsruter med udgangspunkt i København og sydpå. "The Scandinavian Link" kan vi kalde det. Det skal markedsføres som et fælles skandinavisk projekt.

Oslo-København

Danmark skal fortsætte dialogen med det norske Samferdselsdepartementet og sikre, at der kommer nattog fra Oslo til København senest fra december 2024.

I gang med konkrete linjer - hurtigst muligt nattog sydpå

Den stærke politiske vilje fra EU-Kommissionen lægger op til, at Trafikministeren hurtigst muligt kan iværksætte en konkret handlingsplan for at øge andelen af grænseoverskridende, langdistance rejsende med jernbaner, nøjagtig som det bør gøres på Europæisk niveau.

Det betyder også, at der ikke er noget at vente på, og planer for nattog fra København, der også er til stor gevinst for vores naboer i Norge og Sverige, skal sættes på skinner. Ikke kun i retning af Bruxelles-Paris, men også i retning af Mannheim-Basel-Zürich; München-Innsbruck og Wien, hvor hverken SJ eller Snälltåget har udvist nogen interesse for at køre med nattog. Der bør afsættes en tilstrækkelig stor økonomisk pulje til formålet og lægges en plan.

Korridorer, hvor der flyves i dag

Som et led i at sætte de rette ambitioner foreslår vi, at Kommissionen lister de 500 mest benyttede interne EU flyruter mindre end 2000 km og for hver af dem anslår hvordan og hvornår de kan erstattes af tog.

Nattog skal i en periode fritages for infrastrukturafgifter på danske skinner

Selvom kilometerprisen på danske skinner ikke er dyr, så er passagerne af Øresund og Storebælt dyr. Vi foreslår at strækningsafgiften for nattog i en nærmere defineret periode helt generelt sættes så lav som mulig, helst til nul, også over broerne.

Skærpet opmærksomhed for TEN-T korridorer ved de store banegårde om morgenen

Det bør præciseres, at TEN-T korridorerne for langdistance nattog skal udvikles i en helhed, så at nattogene (1) kan komme ind i de store byer på de rigtige tider om morgenen, og (2) kapaciteten altid skal være til stede, og (3) have højere prioriteret end lokale, regionale og nationale tog de samme steder og tider.

Sikre adgang til pulje af nattogs materiel

Et stort problem for at komme i gang med nattog er det begrænsede og gamle udbud af rullende materiel. Det vil den Europæiske Investeringsbank (EIB) ændre på. Ministeriet må vælge om Danmark fx i samarbejde med Sverige og Norge skal investere i egne sådanne vogne til international kørsel, når EIB har fastsat en standard, eller lægge billet ind på en pulje vogne hos et leasingselskab. Det kan nok svare sig at have sine egne vogne, så længe de er kompatible med den kommende standard.

Subsidiere Interrail for unge

Med sloganet "Europa ligger derude langs skinnerne" kunne Danmark til sommer udbyde fx 50.000 Interrail kort til unge 18-27 år (alle slags op til 15 dage) til halv pris. Der er generationer af unge, der ikke kender til jernbanerne, som skal vænnes til at bruge toget.

Folkeligt fremstød for eksisterende udlands-passagerer

Ngo-miljøet kan mobilisere frivillige kampagne-medarbejdere, som i en periode går igennem IC-togene mellem Kolding og Padborg og på de sydgående tog taler med de rejsende om mulighederne for at rejse langt med tog videre fra Hamborg og uddeler som tak for opmærksomheden en værdikupon på 15 kr. til køb hos Seven-Eleven medarbejderen, som er på toget. På de nordgående tog kan man tale om at nå destinationer i Danmark med tog, eller destinationer i Skandinavien. Der skal naturligvis udarbejdes et "talepapir" i samarbejde med DSB.

Hurtigere og enklere grænsekontrol i nattog

Det er ødelæggende for udvikling af nattog, hvis de nationale grænsekontroller (og epidemi-kontroller) effektueres, så nattesøvnen ødelægges. Ved flyvning overlades store dele af pas- og epidemi-kontrol til personale i lufthavnene. Det samme må kunne overlades til personalet i nattog, så fysiske pas opbevares hos personalet og inspektion af coronapas er foretaget af personalet, når der midt om natten skal krydses en grænse med kontrol.

EU papirer der skal drøftes på EU møde om revitalisering af nattog den 23. februar 2022:

Official Documents

- Communication: [Action plan to boost long distance and cross-border passenger rail](#)
- Regulation: [TEN-T](#)
- Communication: [Extension of TEN-T to neighbouring third countries](#)
- Communication: [The New EU Urban Mobility Framework](#)
- Directive: [Intelligent Transport Systems](#)

Questions and Answers

- Questions and Answers: [Action Plan to boost long-distance and cross-border passenger rail services](#)
- Questions and Answers: [The revision of the TEN-T Regulation](#)
- Questions and Answers: [Intelligent Transport Systems](#)
- Questions and Answers: [European Urban Mobility Framework](#)

Factsheets

- Factsheet: [BOOSTING LONG-DISTANCE AND CROSS-BORDER passenger rail](#)

- Factsheet: [CREATING A GREEN AND EFFICIENT Trans-European Transport Network](#)
- Factsheet: [IMPROVING ROAD SAFETY AND DRIVER COMFORT through digitalisation](#)
- Factsheet: [THE NEW EUROPEAN Urban Mobility Framework](#)

Et resume kan læses her:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_6776

En uofficiel dansk oversættelse kan læses her:

<https://baeredygtigtrafik.dk/handlingsplan-for-at-fremme-langdistance-og-graenseoverskridende-passagertog-i-eu/>

Mødet den 23. februar:

https://presidence-francaise.consilium.europa.eu/en/events/symposium-on-the-revitalisation-of-night-trains/?_cf_chl_jschl_tk_=fZT2Ep8cFqLdATLy4j2JfQ6oNZLIYG9jIjSmU68KKM-1641748798-0-gaNycGzNCNE

Med forudgående orienteringsmøder den 21. og 22. februar:

https://presidence-francaise.consilium.europa.eu/en/events/informal-meeting-of-transport-ministers/?_cf_chl_jschl_tk_=Cws9qKfNXdZ6b3kFPsCnso1KpD4XEnoh2pOCrf9ueHw-1641377784-0-gaNycGzNDL0